

Överförmyndar- nämndens budget 2026–2028

Typ av styrdokument: Budget

Beslutande instans: Överförmyndarnämnden

Datum för beslut: 2025-xx-xx

Diarienummer: XX

Gäller för: Överförmyndarnämnden

Giltighetstid: t.om. 2026-12-31

Revideras senast: 2026-12-31

Dokumentansvarig: Enhetschef

Överförmyndarsamverkan

Innehåll

1. Inledning	3
2. Överförmyndarnämndens verksamhet	3
2.1. Organisation	3
3. Sveriges mest effektiva kommun	4
3.1. Överförmyndarnämndens genomlysning	4
3.2. Politiska inriktningar	4
3.2.1 Den politiska inriktningen	5
3.3. Överförmyndarnämndens uppdrag	5
3.4. Risker med omedelbara åtgärder	5
4. Nämndens budget	6
4.1. Ekonomiska ramar	6
5. Arbetsmiljömål	7
Bilaga 1 - Internkontrollplan	8
Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys	9

1. Inledning

Överförmyndarnämndens budget 2026–2028 konkretiserar kommunfullmäktiges budget och pekar ut färdriktningen för nämndens verksamhet. Budgeten beskriver hur överförmyndarnämnden ska bidra till kommunfullmäktiges mål att bli Sveriges mest effektiva kommun.

Budgeten innehåller även internkontrollplan med tillhörande väsentlighets- och riskanalys. Utöver löpande rapporteringen avseende ekonomi, följs den samlade budgeten upp vid delår- och årsbokslut.

2. Överförmyndarnämndens verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Uppdraget består främst i att verka för att personer som företräds av någon annan i ekonomiska och andra frågor, en så kallad ställföreträdare, inte ska drabbas av rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet. Genom sitt uppdrag ska nämnden skydda personer som inte själva kan ta vara på sina rättigheter eller sköta sin ekonomi. En kompetent och engagerad ställföreträdare bidrar i stor utsträckning till stabilitet och en mer hållbar vardag för sin huvudman.

I uppdraget ingår också att utreda behov av god man eller förvaltare samt att rekrytera och utbilda dessa ställföreträdare.

2.1. Organisation

Verksamheten utförs sedan 2021 i form av en gemensam förvaltningssamverkan mellan Alingsås och Lerums kommuner. Sedan 2024-10-01 ingår även Ale kommun i avtalssamverkan. Överförmyndarnämnden har ingen personal, enheten för Överförmyndarsamverkan tillhör istället kommunledningskontoret och ligger därför under kommunstyrelsen. Personalen och övrig verksamhet köps av nämnden. Prioriterade mål och indikatorer som följs upp på förvaltningsnivå avseende kommunledningskontoret omfattar därför även Överförmyndarsamverkan.

3. Sveriges mest effektiva kommun

Den offentliga sektorn i Sverige går mot en utmanade framtid med ett utökat behov av kommunal service samtidigt som resurserna kommer vara mindre. Om Alingsås kommun ska kunna garantera en hög välfärd och samtidigt kunna nå vision 2040 så behöver ett omställningsarbete genomföras. Av den anledningen har Alingsås ett övergripande mål – att bli Sveriges mest effektiva kommun.

Målet innebär att Alingsås ska ha en så hög kvalitet som möjligt utifrån kommunens förutsättningar.

För att Alingsås ska nå detta mål behöver kommunen ha bättre resultat än andra liknande kommuner och samtidigt ha kostnader som inte överstiger kommunens referenskostnad, det vill säga den kostnad verksamheter förväntas ha utifrån sina förutsättningar. Att infria detta mål åligger samtliga nämnder, bolag och verksamheter och berör samtliga områden som kommunen ansvarar för. En förutsättning för att det ska kunna infrias är ett aktivt arbete med metoder för ständiga förbättringar utifrån respektive grunduppdrag.

Hur arbetet framskrider med att bli Sveriges mest effektiva kommun, är något som kontinuerligt behöver analyseras. Detta sker genom ordinarie uppföljning av verksamheternas kostnader och resultat från erkända kvalitetsnyckeltal.

3.1. Överförmyndarnämndens genomlysning

Överförmyndarnämnden har inget personalansvar och inte heller direkt ekonomiansvar för verksamheten, då tjänsten köps av kommunstyrelsen. Överförmyndarsamverkan ingår istället kommunstyrelsens genomlysning av kommunledningskontoret, punkt 2.4.5.

”Alingsås kommuns kostnader för överförmyndarverksamheten har varit relativt höga jämfört med liknande kommuner. År 2024 kom dock ett trendbrott då Alingsås kommun uppvisade lägre kostnader än liknande kommuner. Kostnaderna förväntas fortsätta sjunka ytterligare i och med överförmyndarsamverkan med Lerums kommun och Ale kommun. Förvaltningen undersöker kontinuerligt intresset för ytterligare samverkan inom området, vilket kan medföra ytterligare effektivisering på sikt.”

3.2. Politiska inriktningar

Målet att bli Sveriges mest effektiva kommun kompletteras med politiska inriktningar. Dessa utgör en vägledning för förvaltningen genom att tydliggöra prioriteringar och ange hur arbetet bör inriktas för att förverkliga den politiska viljan.

För 2026 har överförmyndarnämnden beslutat om följande politiska inriktningar:

1. **Övergå till en helt digital ärendehantering.**
2. **Digitalisera grundutbildning för gode män.**
3. **Effektivisera granskningen av årsräkningar.**

3.2.1 Den politiska inriktningen

Övergå till en helt digital ärendehantering

Införa en helt digital ärendehantering för att öka effektiviteten samt minska pappershanteringen och kostnad för porto.

Digitalisera grundutbildning för gode män

Digitalisera grundutbildningen för gode män för att öka tillgängligheten och flexibiliteten i utbildningen, samt för att möjliggöra en mer effektiv och kostnadseffektiv utbildningsprocess.

Effektivisera granskningen av årsräkningar

Utveckla och implementera en mer effektiv process för granskning av årsräkningar, med målet att minska handläggningstiden, samtidigt som vi säkerställer att ställföreträdarens ekonomiska redovisning är korrekt och transparent.

Mål för granskning av årsräkningar 2026:

- 80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2025.
- Alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2025, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar.
- Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger.
- 10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3). Bland dessa ska räkningar som granskats med anmärkning föregående år ingå. Övriga ska väljas ut genom stickprov och omfatta alla kategorier av förordnade ställföreträdare.

3.3. Överförmyndarnämndens uppdrag

Kommunstyrelsen har valt att ge kommunledningskontoret följande uppdrag:

- Utredda förutsättningar för gemensam överförmyndarnämnd.

3.4. Risker med omedelbara åtgärder

I risk- och väsentlighetsanalysen (bilaga 2) framgår att överförmyndarnämnden inte har identifierat risker av sådan allvarlig karaktär att omedelbara åtgärder krävs.

4. Nämndens budget

4.1. Ekonomiska ramar

Belopp i tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader	-1 957	-1 776	-1 831	-1 890
Lokalhyror	-100	-100	-103	-106
Köp av tjänster	-3 223	-3 087	-3 182	-3 283
Övriga kostnader	-99	-82	-85	-88
Verksamhetens kostnader	-5 379	-5 045	-5 201	-5 367
Verksamhetens nettokostnader	-5 379	-5 045	-5 201	-5 367
Kommunbidrag	5 379	5 045	5 201	5 367
Finansnetto	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0

2026 tilldelas överförmyndarnämnden ett kommunbidrag om 5 045 tkr, vilket innebär en minskning jämfört med 2025.

Kostnaden för Alingsås del av Överförmyndarsamverkan beräknas öka med 160 tkr 2026 jämfört med 2025. Kostnaden för arvoden till ställföreträdare antas öka något på grund av att prisbasbeloppet höjts.

5. Arbetsmiljömål

Överförmyndarnämnden har inget personalansvar då de köper tjänsten från kommunledningskontoret.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Metod	Ansvarig
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	På grund av förskingring eller bedrägligt beteende hos ställföreträdare uppstår risk för ekonomisk skada för huvudmannen, vilket även leder till skadat förtroende för myndigheten.	6	Stickprov av årsräkningar för att säkerställa att ospecificerade poster har granskats enligt rutin.	Enhetschef
Brist på lämpliga ställföreträdare	På grund av brist på lämpliga personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare får huvudmän vänta länge innan de får en ställföreträdare. Befintliga ställföreträdare som vill bli entledigade kan få vänta länge på att bli utbytt.	4	Kontroll sker genom uppföljning av rekryteringstider i nya ärenden samt vid byten av ställföreträdare.	Enhetschef
Bristande handläggning eller felaktiga beslut	Risk för brister i handläggningen, att beslut fattas av obehörig eller att beslut fattade på delegation inte anmäls i enlighet med gällande rutiner.	4	Checklista för nämndens granskning av delegationsbeslut sparas och noteras.	Enhetschef
Välfärdsbrottslighet	På grund av bristande kunskap finns risk att överförmyndarnämnden missar att upptäcka om en aktör otillbörligen utnyttjar välfärdssystemen vid utövandet av sitt tillsynsuppdrag.	6	Kompetenshöjande insatser genom utbildning för medarbetare och ställföreträdare om indikationer på välfärdsbrott, samt införande av checklista för att säkerställa en enhetlig bedömning och tidig upptäckt av misstänkta oegentligheter.	Enhetschef

Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Hantering
Hot och otillbörlig påverkan	På grund av hot eller otillbörlig påverkan uppstår risk att medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut	1	2	2	HANTERA Riskminimerande åtgärder: Kompetensutveckling inom hot och otillbörlig påverkan. Verksamheten har rutiner och systematisk insyn i varandras ärenden för att öka rättssäkerheten. Avslagsbeslut ska lyftas till nämnd. Nämnden utövar kontroll genom granskning av vissa typer av delegationsbeslut som kan ha särskild påverkan på den enskilde.
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	På grund av förskingring eller bedrägligt beteende hos ställföreträdare uppstår risk för ekonomisk skada för huvudmannen, vilket även leder till skadat förtroende för myndigheten.	2	3	6	INTERNKONTROLL
Brist på lämpliga ställföreträdare	På grund av brist på lämpliga personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare får huvudmän vänta länge innan de får en ställföreträdare. Befintliga ställföreträdare som vill bli entledigade kan få vänta länge på att bli utbytt. Särskilt svårt i komplexa ärenden.	2	2	4	INTERNKONTROLL
Olämpliga ställföreträdare	På grund av bristande kontroller kan aktiva ställföreträdare vara olämpliga i föräldrabalkens mening.	1	3	3	HANTERA Det finns fungerande rutiner och tidigare internkontrollpunkter har visat på hög efterlevnad. Risken kvarstår, men anses hanterad.

Bristande handläggning eller felaktiga beslut	På grund av brist på skriftliga rutiner uppstår risk att handläggningen inte är korrekt, att beslut fattas av obehörig eller att beslut fattade på delegation inte anmäls.	2	2	4	INTERNKONTROLL
Röjande av sekretess	På grund av bristande kunskap i hur handlingar som innehåller sekretessbelagda uppgifter ska hanteras uppstår risk att sådana kommer obehörig till del	2	3	6	HANTERA Delegation att fatta beslut om avslag på utlämnande av handling är begränsad till två funktioner. Kompetensutveckling inom frågan prioriteras i verksamheten.
Välfärdsbrottslighet	På grund av bristande kunskap finns risk att överförmyndarnämnden missar att upptäcka om en aktör otillbörligen utnyttjar välfärdssystemen vid utövandet av tillsynsuppdraget	2	3	6	INTERNKONTROLL
Otillräcklig utbildning	På grund av resursbrist eller andra faktorer prioriteras inte utbildning för nya och befintliga ställföreträdare	1	3	3	HANTERA Grundutbildning genomförs enligt verksamhetens plan 2–3 gånger per år. Alla aktiva ställföreträdare erbjuds fortbildning minst 1 gång per år. Särskilda utbildnings- och stödinsatser i samband årsräkningsinlämning.

Förklaring**Sannolikhet**

1. Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig
2. Mindre sannolik: risken för att fels ska uppstå är mycket liten
3. Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå
4. Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå

Väsentlighet

1. Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
2. Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen
3. Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen
4. Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa